

technet.cz, 16.7.2010, Odpověď na největší otázku lidstva: slepice prý byla dřív než vejce

Technet.cz, Václav Nývlt

"Bylo dřív vejce, nebo slepice?" Prý slepice. K takovému výsledku došli britští vědci, kteří zkoumali protein zodpovědný za stavbu vejce na superpočítači HECToR. Český biochemik **Václav Pačes** však celou otázku považuje za slovní žonglování.

"Dlouho jsme měli tušení, že nejdřív bylo vejce, ale nyní máme vědecký důkaz, že první byla slepice", tvrdí Colin Freeman ze Sheffieldské univerzity.

Přední český biochemik však se závěry kolegů úplně nesouhlasí: "Tvrdit, že byla dřív slepice než vejce je slovní žonglérství. Jaké vejce a jaká slepice? Evoluce nepostupuje takovými skoky, že se vyvine kuře v dnešní podobě a pak se začne množit tím, že slepice klade vejce."

K překvapivému výsledku britské vědce dovedla analýza proteinu Ovocledidin-17 (OC-17) na superpočítači HECToR o výkonu 208 teraflops. Uvedený protein má zásadní vliv na tvorbu skořápky, respektive transformaci uhličitanu vápenatého do krystalické podoby. V případě kura domácího je takto denně vyrobeno 6 gramů skořápky.

"Tento protein jsme znali již dříve, ale teprve jeho bližším zkoumáním jsme byli schopni zjistit, jak se zapojuje do procesu tvorby vejce" vysvětluje pozadí objevu doktor Colin Freeman.

O objevu první informoval britský deník METRO.co.uk. Do renomovaných vědeckých médií se však zpráva zatím nedostala, což vzbuzuje minimálně pochybnosti o její relevanci.

Na názor jsme se proto zeptali i předního českého biochemika a bývalého předsedy **Akademie věd České republiky**, Prof. RNDr. Václava Pačese, DrSc. Slepice dříve než vejce je slovní žonglérství

Technet.cz: Opravdu je otázka "byla dřív slepice nebo vejce" s konečnou platností zodpovězena? Je možno tuto otázku analýzou proteinu Ovocledidin-17 skutečně zodpovědět?

Václav Pačes: Myslím, že ne. Tvrdit, že byla dřív slepice než vejce je slovní žonglérství. Jaké vejce a jaká slepice? Evoluce nepostupuje takovými skoky, že se vyvine kuře v dnešní podobě a pak se začne množit tím, že slepice klade vejce. Evoluce šla postupně přes různá stádia vývoje jak kuřete tak vejce. Technet.cz: Můžete prosím vysvětlit, jakou úlohu hraje dotýčný protein a jak je možné z něj získat informaci o časové souslednosti "slepice - vejce"?

Václav Pačes: OC-17 je prostě jen protein, který pomohl utvořit skořápku vejce tak, jak ji známe dnes. Pevnou, ale dostatečně křehkou aby se kuře vyklubalo ven. Ale to neznamená, že nějaká jiná, například měkkí forma vejce, neumožňovala reprodukci drůbeže přes stadium vejce už dříve, než se vyvinul gen pro OC-17. Konec konců, podívejme se, jak vypadají vajíčka obojživelníků. Zajímavé bude porovnat gen pro OC-17 s homologními geny u jiných ptáků a také jak se tento gen vyvíjel u nižších i vyšších živočichů.

Technet.cz: Mimo vyřešení "klasické otázky" ... jaký význam by takovýto objev ve skutečnosti měl?

Václav Pačes: Význam to může mít například v materiálovém výzkumu. Stále je co se učit z přírody. Zkoumá se využití proteinů, ze kterých pavouci soukají své sítě, bakterie produkují polyhydroxyalkanoáty, což je hmota podobná té, z níž se vyrábějí PET lahve, tak proč nevyužít OC-17? Otázka tedy dále nejspíše zůstává bez odpovědi

Zda byla dříve slepice nebo vejce tedy zdá se stále nevíme. Můžeme se na to však dívat i z pozitivní stránky. Vedle klasické "Je těžší kilo peří, nebo kilo železa?", zůstává tak oblíbenou otázkou pro škálení žáků na prvním stupni základních škol.

URL| http://technet.idnes.cz/odpoved-na-nejvetsi-otazku-lidstva-slepice-pry-byla-driv-nez-vejce-1de-/tec_technika.asp?c=A100715_150422_tec_technika_nyv

Prima TV, 19.7.2010, 18:55 Zprávy TV Prima, První byla slepice

Jiří CHUM, moderátor

Tak otázkou, jestli bylo dřív vejce nebo slepice, se zabývají už po staletí vědci i filozofové. Odborníci z britské univerzity teď tvrdí, že odpověď na tuto otázku jednou pro vždy vyřešili. Stojí si za tím, že první byla slepice. Dokládají to chemickým výzkumem skořápky vajíčka.

Ladislav HRUŠKA, redaktor

Co bylo dřív, slepice, anebo vejce?

osoba

Já myslím, že vejce.

dítě

Tak slepice.

osoba

Kdyby nebylo vejce, tak by nemohla být slepice.

osoba

První vejce, protože z toho se narodila ta slepice.

Ladislav HRUŠKA, redaktor

Bylo dřív vejce, nebo slepice? Většinou diskusi o tom, co přišlo dřív, vedlo také v anketě bezmála 30 milionů uživatelů komunikačního programu ICQ. A výsledek? 53%, tedy víc než 14 milionů lidí, si myslím, že slepice tu byla před vejcem. A tento názor potvrdili také vědci z Sheffieldské univerzity v Británii.

Colin FREEMAN, autor studie, univerzita v Sheffieldu /Zdroj: YouTube/

Všichni si dlouho mysleli, že první bylo vejce. Ale v rukou máme důkaz, který naznačuje, že první byla slípka.

Ladislav HRUŠKA, redaktor

Vědci totiž přišli na to, že specifický druh bílkoviny, kterou obsahují vaječníky slepice a skořápka vajíčka, právě podporuje tvrdnutí skořápky. Bez této bílkoviny by vajíčko nemohlo vzniknout, a tedy logicky první musela být slepice a po tom až vejce. Klíč k odpovědím dala tato spletenice. Bílkovina pojmenovaná jako ovokleidin 17, kterou vědci dopodrobna rozpletli a přečetli. Vědci si stojí za tím, že bez této bílkoviny nemůže vzniknout vejce v takové podobě, v jaké známe. Na prvním místě tedy musela být slepice. S britskými vědci se dala ale do polemiky kapacita mezi našimi biochemiky. Profesor **Václav Pačes**.

redaktor /citace - **Václav PAČES**, bývalý předseda **Akademie věd ČR** /Zdroj: iDNES.cz/

"Evoluce nepostupuje takovými skoky, že se vyvine kuře v dnešní podobě a pak se začne množit tím, že slepice klade vejce. Evoluce šla postupně přes různá stádia vývoje jak kuřete, tak vejce."

Colin FREEMAN, autor studie, univerzita v Sheffieldu /Zdroj: YouTube/

Z pohledu evoluční biologie se samozřejmě můžeme hádat, že mnohem dřív existovala skořápka. To už ale mluvíme o dobách před dinosaury.

Ladislav HRUŠKA, redaktor

Ať to je tak, anebo tak, na stole leží po staletích první vědecky podložené důkazy o tom, že první byla právě slepice. A můžete tomu věřit, nebo ne. Ladislav Hruška, televize Prima.
URL| <http://archiv.newton.cz/tvr/2010/07/19/b355410e2a942ccdca5b4ffe5b7cdb25.asp>